

On Three Legs

De lutar, drar åt olika håll, befinner sig på gränsen till kollaps. Former materialiseras, löses upp och fogas samman igen. Upplevelsen är ömsom greppbar, ömsom diffus. Den är inte främmande. Den känns igen som ett minne utan berättelse.

Sally von Rosens verk träffar kroppen före tanken. De aktiverar förnimmelser som inte alltid låter sig översättas till språk. Bronsskulpturerna är genomgående huvudlösa. Ingen blick återgäldas, ingen hierarki organiserar formen. Kropparna leds inte uppifrån utan orienterar sig genom tyngd, kraft och bärighet. De framstår som koncentrerade till funktion.

Att vara utan huvud har genom historien burit på stark symbolik. I mytologi och folktro återkommer den huvudlösa kroppen som en figur för det gränsöverskridande: från den medeltida "blemmya", varelsen vars ansikte sitter i bröstet, till den halshuggne martyrens kropp som fortsätter att gå. Den huvudlösa gestalten är både skrämmande och märkligt fri från identitet. Utan ansikte saknas den punkt där identitet förmedlas. Det innebär en förskjutning från det rationella jaget till det kroppsliga, från medveten kontroll till drift och instinkt. Kroppen vet före språket. Den reagerar innan den förstår.

Förlusten av centrum kan även förstås i relation till det undermedvetna och drömmarnas värld: perspektivet glider, identiteter skiftar, kroppen är närvarande utan att vara fixerad vid ett jag. Sigmund Freud beskrev hur det omedvetna verkar utan ansikte, utan sammanhängande berättelse. Carl Gustav Jung talade om arketyper som uppträder i drömmar utan att vara fixerade vid ett individuellt jag. I Sally von Rosens skulpturer är kroppen inte en representation av en person, utan exponerar snarare ett tillstånd. Kroppen är inte någon, men något som verkar. Det rationella subjektet förlorar sin dominans. Instinkten träder fram, och rörelsen blir primär.

Upplevelsen av Sally von Rosens verk stannar inte vid seendet. Formerna känns nästan i munnen, som en tunga svullen av dröm och ännu oförmögen att tala. Något försöker artikuleras men språket räcker inte till. En stilla friktion bildas. Det groteska och det sensuella växlar nästan omärkligt. Det skeva och oproportionerliga bär på en särskild laddning. I förvridningen finns en intensitet som det fulländade ofta saknar. Det ofullkomliga rör vid något djupt inom oss, en erfarenhet av att kroppen aldrig är helt stabil eller sammanhållen. Attraktion och motstånd samexisterar. I denna dubbelhet uppstår en annan sorts skönhet, en som pulserar i det som skaver.

Kanske är det just där, i det som inte låter sig sägas, som titlarna börjar verka. När formen dröjer kvar i kroppen som förnimmelse snarare än tanke träder orden fram, inte som förklaringar, utan som viskningar och sprickor. Som om språket själv försökte röra vid något som redan känns, men ännu inte fått en tydlig gestalt. I detta glapp mellan kropp och ord tar en ny orientering vid.

I detta nästan omärkliga skifte framträder verket Coccyx. Titeln pekar mot något undanskymt men avgörande. Svanskotan är en evolutionär rest, ett fragment som inte längre fyller sin ursprungliga funktion men som fortfarande bär kroppen och håller den upprätt. I ordet ryms en paradox: det överflödiga som samtidigt är nödvändigt. Här aktiveras en bild av kroppen som historisk materia, som bärare av tidigare former och förskjutna funktioner. Det marginella visar sig vara avgörande. Styrka och sårbarhet sammanfaller.

Tyngdpunkten har flyttat sig. Balansen är inte förlorad, den är förändrad. Balans handlar inte bara om att stå, utan om att fortsätta när jämvikten rubbas. I *Rebirth Machine* kan en annan sårbarhet identifieras. Redan i titeln möts två världar: återfödelse och maskin. Det organiska och det mekaniska. Det oförutsägbara och det kontrollerade. Spänningen mellan dessa begrepp öppnar frågor om kontroll och förlust i en tid som lovar teknologisk precision utan hänsyn till oberäknelighetens existentiella känslor.

När denna inre instabilitet blottläggs manifesteras en titel. *Statue* bär på en tung konsthistorisk laddning. Ryttarstatyn är en av maktens mest etablerade monumentala uttryck som en bild av kontroll, hierarki och heroism. Men genom att endast uttala traditionen, utan att bekräfta dess stabilitet, uppstår en diskrepans. Förväntan om auktoritet frammanas och undergrävs på samma gång. Det klassiska möter det instinktiva. Monumentet återförs till kroppen och maktens bildspråk omdefinieras.

Den upphöjda gesten förlorar sin självklara tyngd och blicken förs till det mest grundläggande. Skulpturen *Posture (two legs)* uppfattas som en hållning snarare än en figur. Inte som identitet, utan som ett sätt att stå. Där ryttarstatyn traditionellt höjer kroppen över marken återför denna titel oss till två ben, till den mänskliga balansens mest utsatta form. Om makten söker höjd, söker hållningen jämvikt. Balansen är aldrig given. Den måste justeras och hittas på nytt.

Utställningens titel *On Three Legs* är i sig en balansakt. Den antyder kontingens men även rörelse. Tre ben kan uppfattas som en avvikelse, att något är skadat eller som stör symmetrin. Tre ben uppfattas som ett för mycket eller ett för lite. Samtidigt är tre ben ofta tillräckligt. I djurens rörelse är ett ben alltid i luften; stabilitet aktualiseras inte i stillhet utan i repositionering. Här finns varken fullkomlighet eller defekt, utan ett pågående försök.

När skulpturerna samverkar i rummet skapas ett tillstånd. De avslöjar sig inte, utan sätter oss i rörelse mot dem. De blir platser där kropp och psyke inte kan skiljas åt, där seendet inte är en isolerad optisk handling utan en somatisk erfarenhet. I en tid präglad av acceleration, teknologisk närvaro och ständig överexponering blir perception i sig en plats för förhandling. Samtiden är inte bara något vi lever i, utan något vi bär genom våra kroppar. I kontrast till sin tyngd och materialitet vägrar Sally von Rosens skulpturer erbjuda fasta positioner. De lutar, tvekar, bär sin egen labilitet.

I denna ambivalens fungerar *On Three Legs* som en påminnelse om att orientering inte alltid sker genom klarhet, utan genom provande. Verken låter oss stanna i osäkerheten, omfamna den och ändå fortsätta framåt.

Tessa Praun